

VIENAN MIEHEN MAAHANPANIJAISET

Juho Riihivaara

Kesäkuun 9 pnä yllätti meidät suruviesti Hyvinkäältä. Juho Riihivaara oli siirtynyt suureen rauhaan, tuonilmaisiin.

Juho Riihivaara Tunkuan poikia, Tunkua-kerhon varapuheenjohtaja, synt. Tunkuan pogostalla 3.10. 1902, kuoli 9.6. 1975 Hyvinkään aluesairaalassa pitkällisen sairauden ja ankarin tuskien uuvuttamana. Hautajaiset olivat 19.6. 1975 Hyvinkään Rauhanummen hautausmaalla.

Surujuhlaan, eli tunkualaisittain sanottuna maahanpanijaisiin jäähyväisiä jättämään viimeiselle matkalle lähteneelle ystävälleen oli kerääntynyt suuri joukko lähiomaisia ja vainajan ystäviä aina Kemistä, Kuopiosta, Mikkelistä, Jyväskylästä, Turusta, Helsingistä, Riihimäeltä, Hyvinkäältä, Joutsenosta, Nurmojärveltä, Mäntsälästä jopa valtakunnan rajojen ulkopuoleltakin, aina Ruotsita asti. Hautakumpu peittyi monista kymmenistä, kesän kauneimmista seppele- ja kukkapuketeista.

Vainajan siunauksen Rauhanummen kappelissa toimitti hänen lapsuuden ystävänsä rov. Lauri Mitronen. Rovasti puhui entisen naapurinsa ja koko elinaikaisen ystävänsä muistolle Johanneksen Ilmestyskirjan 7 luvun 14—17 jakeiden mukaan, missä kerrotaan, kuinka suuri joukko pelastettuja on kulkenut monien ahdistusten kautta taivasten valtakuntaan, johon toivon mukaan vainaja on päässyt pitkäaikaisen ja ankaran sairauden kautta.

Tunkua-kerhon seppelettä laskettaessa varap. johtajansa hautakummulle olivat tilaisuudessa mukana olleet seuran jäsenet muodostaneet kunniavartion seppeleen laskemisen ajaksi. Seuran sihteeri Toivo Salminen aloitti muistopuheensa sanoilla:

Kuulu oli ennen sen maakunnan, Vienan-Karjalan laulu-mahti ja sananvoima, jonka kasvatin, Juho Riihivaaran olemme nyt tänne, kauaksi synnyinsijoiltaan Hyvinkäälle siunattuun maahan laskeneet.

Kalevalan, Lönnrotin suurtyön painatuksen aikoihin, vainajan esi-isät, väkevät laulajatielijät, elivät parasta miehuuttaan, lauloivat Kalevalaan painettuja virsiä, kansanrunoja, lukivat mahtavia loitsuja ja uskoivat vuorenvarmasti isiensä Jumalaan.

Siitä kaukaisesta erämaasta, missä ystävämme Juho oli syntynyt, sieltä on saatu talteen kansanrunoutemme parhaita aarteita, sen lisäksi itkuvirsiä, arvoituksia, satuja ja muuta vanhaa kansanperinnetietoutta. Sinne vainajan syntymä-maakuntaan on tehty vielä viime vuosinakin lukuisia keräily- ja tutkimusretkiä. Lönnrotin ja Europaeuksen tapaan eivät nuo nykyajan keräilijätäkään tyhjin käsin ole matkoiltaan palanneet, viittaavat vain prof. Virtarannan tutkimustuloksiin ja hänen julkaisuihinsa aivan viimeisiltä vuosilta.

Tuonilmaisiin ovat siirtyneet entisaikojen tietäjät, mutta vielä tämän vuosisadan vaihteessa, eli Juho-vainajan syntymäaikoihin eläi Riihivaaran syntymäsjöillä entisen polven, viimeisiä vaipuvia vanhuksia, joilla oli suonissaan maammonensa ja taattojensa virsikästä verta.

Yksi Tunkuan pogostan suurista tietäjistä oli ollut Juho-vainajan esi-isäkin. Ukko oli parantanut raudanvihoja, pakkasenvihoja, ajanut pois maahiset ja kaikentoimiset kivut sanan- ja uskon voimalla...

Eipä »bunukka» pojanpoikakaan ollut sananmahtia vailla. Puhuja kuvaili erästäkin iltahämyistä hetkeä, jolloin he olivat Juhon kera verkonlaskusta palanneet ja siinä odotellessaan kylvän hiipuvan hiilloksen selkenemistä, »sain Juhon tarinoimaan kuulemiaan vanhoja uskomuksia. Kylvän lömpöisessä ja hyväilevässä löylyssä ihmeekseni huomasin, että Juhossa olikin oikein vanhaa ainesta. Hänellä oli vielä »äijän» taatoilta perittyjä tietoja ja uskomuksia, joihin hän tuntui järkähtämättömästi luottavan. Kun Juho Kylvän hyväilevässä hämärässä pakinoi entisajan parannuskeinoistaan, metsän kiennästä- ja nostannasta, kalman vakauttamisesta ja monista muista kuulemistaan merkillisistä taidoistaan, väliin sanoa sähäytti jonkin loitsunkin, taikka tulisen manauksen, niin uskoimpa, tunsinpa totisesti siirtyneeni satoja vuosia taaksepäin, muinaisten esi-isien seuraan, aikoihin, jolloin he elivät vielä omassa luonnon suomassa vapaudessaan. Vielä täydempi oli entisaikojen tuntu, kun seuraavana aamuna Juhon pyydyksiä järjestä nostaessaan ja havaitessaan, jotta verkoissa oli kaloja, hän käski minun hiljalleen huovata venettä ja ikäänkuin itselleen tuntui sanelevan »Pyhä-Petri verkkosilläs».

Muistelija edelleen jatkoi:

Toinen Juhon esi-isiltään opittu hokema, joka on jäänyt mieleeni, ja jonka käsittäisin nykyaikaan sopivaksi rukoukseksi, oli seuraava:

»Oi ukko yli-jumala, vanha vaari taivahainen, taivahallinen Jumala. Tule tänne tarvittaessa, käy tänne kutsuttaessa...»

Niinpä vaimenkin! »Tule tänne tarvittaessa, käy tänne kutsuttaessa». Onpa jo joutunut aika, jolloin Vienan-Karjalan viimeiset laulajat, isien uskon ja tapojen taitajat, vaipuvikäiset vanhuksat kohta saatetaan siunatun kalmiston multtiin, niinkuin tänään olemme saattaneet yhden heistä.

Kohta kalevalainen henki ja Karjalan laulu-mahti sekä sananvoima asuvat vain kalmismaiden suojissa, Tuonelan turpehessa. Nyt hautaan poveen lasketun ystävämme Riihivaaran synnyinsijoilla, Vienan-Karjalassa, on jo koittanut aika, jolloin ei enää luoteta isien oppeihin, ei uskota Jumalaan ei-

Tunkua-Seuran viimeinen tervehdys varapuheenjohtajalleen Juho Riihivaaralle.

kä tarvita vanhoja tietoja. Mutta antaapahan ajan kuluu, ehkä niitäkin taas. »Vielä kerran tarvitaan, katsotahan kaivatahan, kun ei kuuta aurinkoa eikä ilmaista iloa.

Loppuosan muistopuheestaan Salminen omisti vainajan elämäntyölle jatkaen, että »leipätyönsä ohella uhrasi Juho Riihivaara koko elämänsä Karjalalle. Vainajan elämäntahtoa seurattessamme, aina vain kaikissa vaiheissa, nuoruudesta tuonilmaisiin siirtymiseensä asti kohtaamme hänet milloin missäkin muodossa tekemässä työtä Karjalan hyväksi. Kun ensimmäisen kerran tapasin Juhon noin viisikymmentä vuotta sitten, oli hän vastaperustetun Kuopion Karjala-kerhon johdossa. Vuosia myöhemmin tapasin hänet Kemissä, silloinkin hän oli Veitsiluodon Karjala-kerhon puh. johtajana ja kun oli laulumailta syntysisin, osallistui vuosikymmeniä Karjalakerhon kuoro toimintaan. Lukemattomat olivat ne Karjalan Heimojuhlat ja heimojärjestöjen kokoukset, joissa Juho joutui edustamaan Pohjois-Suomen karjalaisia.

Vuosikymmeniä on kulunut siitäkin muistorikkaasta heimojuhlasta, jota vietettiin Kemissä ja jossa oli juhlapuhujana itse Ilmari Kianto ja juhlien päälausujana Kastehelmi Karjalainen. Kuinka ollakaan, jossain juhlien lomassa Riihivaara vaimoineen oli tarjonnut kotonaan päivälliset kuulujen vieraitten kunniaksi ja siellä oli silloin allepainetullekin varattu paikka ruokapöydässä, sanomalehden toimittajan ominaisuudessa. Tämä tapaus muistui niin elävästi mieleeni, kun jouduin vaimoni kera edustamaan Kastehelmi Karjalaisen muistokiven paljastustilaisuudessa Karjalan Sivistysseuraa.

Poissa ovat niin Iki-Kianto, Kastehelmi Karjalainen ja nyt Riihivaarakin.

Viimeiset viisi elinvuottaan osallistui Riihivaara rakastamansa kotipitäjän Tunkua-kerhon toimintaan ja ollen koko ajan sen varapuheenjohtajana.

Koko Tunkua-kerhon olemassaoloajan oli Riihivaaran koti ahkerassa käytössä tunkualaisten kesä- ym. päivien aikoina. Kotinsa pihaan hän raivasi kyykkäkentän, omakätisesti teki kyykät ja sauvat sekä näytti esimerkkiä, miten koti-Karjalassa kyykkää kisattiin.

Kuinka pidetty ihmisenä, työkaverina, kerhon johtajana, kuoromiehenä ja monissa muissa toiminnoissaan Riihivaara on ollut, siitä meillä ovat elävät, kesän kauneimmat kukkaset todistamassa erikoisesti Kemissä asuvien karjalaisten kaipausta, jonka he olivat monikymmenpäisenä joukkona keränneet viimeiseen, upeaan ja näyttävimpään kukkastervehdykseen ja aivan kuin huudahduksena punamustavihreisiin Karjalan väreihin somistetun kukkapukettinauhoihin valikoineet sanansa:

»Kerran siellä Karjalan kantelo helääh./ Siellä mun heimoni henki vielä elää. Ja Kalevalan virsi soi...!»

Lopuksi, ikäänkuin Ylhäisiin kääntyen, puhuja lausui toivomuksen: Me kaikki toivomme, että Juhon hautakumpua peittävä hiekkamaa olisi kevyt ja ne rukoukset, jotka jo Juhon eläessä olemme lähettäneet Ylhäisiin ilmoihiin, edesauttaisivat vainajan omaisia heidän suuressa surussaan.

Hautausmaalta kokoonnuttiin vainajan muistoa viettämään surutaloon Mäntsälän Riihivaaralle. Missä rov. Mitronen ja työnjohtaja Pekka Ahonen puhuivat. Risto Kullakko luki kirjoittamansa runon. Suruadresseja ja sähkösanomia oli tullut monia kymmeniä. Monien virsien ja vainajan lempilaulun »Jo Karjalan kunnailla lehtii puut» laulamina surujuhla päättyi rov. Mitrosen loppurukoukseen.

T. S:nen

Lämmin kiitoksemme

Teille kaikille, jotka kunnioititte rakkaamme

Juho Riihivaaran

muistoa ja otitte osaa syvään suruumme.

Elice Riihivaara
Tytär perheineen